

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים ג.

עין משפט ג' נר מצוה

א ה מ"י פ"א מהלכות
ממוסי' כפרה הלכה ח
מ"ג ע"פ ר"ח:
ב ו מ"י פ"י מהלכות
מעשה הקרבנות הל' ו:
ג ז מ"י פ"י מהלכות
פטולי העוקדשין הלכה
ד:
ד ח מ"י פ"ג מהלכות
מפלה הלכה ו' (פ"ג)
מהל' המצוה הל' טו
א"ח ס"י מ"ט:
ה ה מ"י פ"ד הלכה ד
טו"ש א"ח ס"י מרכז
ס"ק פ: ה

אם שיהיו לו צדומא. חזרו צ"ה מזה הטעם מתשובתם של צ"ש

וטעמייהו דכתיב פ"ק דכריתות (דף ט) או לכת לרבות אור
לשמונים ואחד: **תלמוד** לומר ביום. תימה אמאי אינטרין
עד יום תפוק ליה דליתו נאכל אור לשלישי מדאינטרין ציוס^א דלי
ס"ד דנאכל פשיטא דלינה נשפעת
באותו לילה דתיקף לאכילה שריפה^ב
יש לומר דלי לאו עד יום ה"א נאכל
א' אינטרין ציוס למעוטי שלא ישרף
בלילה של אחרי כן: **שחרית** בוב
קראו מרבב וכו'. מרכז ומושב אין
דינו שיה דמוג צמרכז אין טעון
כנוס בגדים כדמוכז צמורת כתיס
וצריש מסכת כלס (פ"ה) והשמא קשה
לר"י היכי קאמר דנאשה קרוי מושב
אס ר"ל אפי' חוקפ שיש לו דין מרכז
אף צאשה שניה הכמוצ לקרותו מושב
לדבר דרך כבוד דהא לקמן משני
משוס ציעותא דגמלא אורחא הוא
אלמא לשנות הדבר ממה שהוא אין
לכמוצ דרך כבוד ו' ונראה לר"י דה"ל
וצאשה קראו מושב מרכזא דקרא
דמושב דהכי איתא צמורת כתיס
אשר היא יושבת עליו זה מושב כליו
מרכז ולימדת הכמוצ לקרא כליו
נקיה שלא חזרו צמדיא כמו צז:
כל

המפלת אור לשמונים ואחד. בכריתות צפרק קמא. דקיימא לן^א וזת
תורת היולדת^ב מנלמד שמציאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול
שתביא על הלידה שלפני מלאות ועל הלידה שלאחר מלאות קרבן
אחד ולא יותר תלמוד לומר וזת שאס ילדה לאחר מלאות כגון
שעזבה לקוף שזועיים של נקבה
ונתעברה והפילה אס תוך מלאות
הפילה נפטרת צפרק אחד ואס
לאחר מלאות הפילה כבד נתייבזה
צקרבן הראשון קודם לידה שניה
ולצטוף מלאות של לידה שניה
תביא שתי קרבנות. ואס הפילה ליל
של כניסת שמונים ואחד שכבר
עברה מלאות שלה אכל עדיין אינה
ראויה להצאת קרבן שאין קרבן
נשחט צלילה: ציוס הלל מחייבו.
שתי קרבנות דלאחר מלאות קרינא
ציה וצית שמוני פוטרין אותה צקרבן
אחד כדמפרש טעמייהו: מאי שאל
אור שמונים ואחד מיום שמונים וא'.
הלא אס מודים לנו שאס לא הפילה
הלילה והפילה למחר שחייבת אף
כשהפילה אור לשמונים ואחד תמחייב
שהרי לכל דבר זמן היום והלילה שוים:
אס שוה לו לעומאה לא ישוה לו
לקרבן. צמתי. ועוד ראוה אחרת
דהואיל ושוה לו לעומאה שעד שקיעת
החמה של שמונים דמיה טהורים ואס
מראה לאחר שקיעת החמה דמיה
טמאין כאילו היא רואה למחר ולמה
לא ישוה לו אף קרבן שכסש שאס
תפיל למחר תמחייב כן תמחייב על
ההולד של לילו. ותשובת צית שמאי
צמסכת כריתות (ו') היא שגיה לא אס
אחרתם ציוס שמונים ואחד שכן
יתמה לשעה הראויה להציא צה קרבן
לפיכך נתייבזה צקרבן הראשון וצו
אין לידה שגיה נפטרת צו תמאנו
צמפלת אור לשמונים ואחד שלא
יתמה מידי וולד הראשון לשעה
הראויה לקרבן והדמיס שאתם
אומרים אינן מוכיחים שהרי הפילה
תוך מלאות דמיה של לידה טמאין
ופטורה מן הקרבן: אור לשלישי.
לאור כניסתו של שלישי. ה"ג גרסינן
אור לשלישי ואשלמים קמי דכתיב צהו
ציוס וצחכס ואלל וממחרת וזהו
לשורפו לצוקרו של שלישי יכול יאה
נאכל ליל שלפניו: וצחיס נאכלים
ליום אחד. תודה דכתיב ציוס קרבנו
יאללו ושלמים נאכלים לשני ימים מה
להלן לילה אחר היום דכתיב בגופיה
דקרא לא יניח ממנו עד צוקר הא כל
הלילה וצוקר וכן פסק לא תותירו
ממנו עד צוקר (שמות יב) אף כאלן לילה אחר הימים הכתובים צה:
לשון סיפא לאכילה שריפה. שכלה זמן אכילתו ממחיל זמן שריפתו כדכתיב [שם] והנותר ממנו עד צוקר צאש תשרופו: אף כאלן זמן אכילתו כלה
ערבית כדאמר ושריפה צלילה: **תלמוד לומר**. צזו את אהרן ציוס השלישי צאש ישרף. כאלן לא נאמר עד יום אלא ציוס משוס דהאי קרא
לא איירי צומן אכילה אלא צשריפה להורות צציוס הוא נשרף ולא צלילה וקרא דלעיל צקדושים תהיו: צאפרים דרב הונא קרו. לאורחא קרא
גהיה: מאי טעמא לא הני לילי. כדתנא דצי שמואל. ומשני אלישנא מעליא קא מיהדר שמואל ודך נקיי הדעת לספר צלשון נקיה: דצי
מוגז. לאו משוס דלילי דבר מגונה הוא והא דר' יהושע צן לוי צעלמא איתמר ומהו שטעינן מינה לשון חכמים לחזר אחר לשון צח
ונקי: אשר איננה טהורה. ולא כתיב בהמה הטמאה כי אורחיה הרי שמונה אומיות עקס הטמאה חמש אומיות קא אינה טהורה
שלש אשר אומיות. ואע"ג דבאורייתא כתיב טמא כי אורחיה צחד דוכתא ללמדך לחזר על טמא נקיה: אשר לא ישה טהור. הוה
ליה למיכתב איש טמא ולי נמי משוית לטבור טמא ו' איכא עיקוס שש שגיה שמוע צז. וטמא אינו אלא שלש: ו' דטהור. דהא
לא חקר הוא: כי אחר מקרה. טמא הוא לכמוצ ולשחוק ויש כאלן עיקוס ו"ו אומיות: צז. כתיב (ויקרא טו) וכל המרכב אשר ירכב וצאשה
כתיב (שס) או על הכלי אשר היא יושבת לפי שאין הגון להזכיר רכיבה ופיסוק רגלים צאשה ואע"פ שהמרכב והמושב שוין צשניה: וצחזר
לשון ערומים. מזהו עלין כך: צבור מללו. ל' נקי ומצורר: מאי ואומר. למה לו ואומר הא נפקא ליה מקמא: ה"ק ופי טימא ה"מ דאורייתא.
תורה הקפידה צלשונה שילאחיה מפי הצבורה אכל חכמים צמתינה וצרייתא אין להקפיד על לטוס: ס"ש וצחזר לשון ערומים. שטעינן שהערומים
צוחרי לשון הס: משוס ציעוסא דגמולים. שהוא צצה ומתיירא שלא תפול אורחה דאשה לרכוב כדי שתהא צמחוקת צו צידים ורגלים:
משוס

לשלישי אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא שמע^א דאור של יום הכפורים
מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה במוסף מתפלל שבע
ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה^ב בערבית מתפלל מעין שמונה עשר
ר' חנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו^ג מתפלל שמונה עשר שלימות מפני
שצריך לומר הברלה בחונן הדעת אלמא אור אורתא הוא שמע מינה תא
שמע^ד דתינו דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמין לאור הנר
אלמא אור אורתא הוא אלא בין רב הונא ובין רב יהודה דכולי עלמא אור
אורתא הוא ולא פליגי^ה מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דרב הונא קרו
^וגגיה ובאתריה דרב יהודה קרו לילי ותנא דידן מאי טעמא לא קתני לילי
^זלישנא מעליא הוא דנקט וכדר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי לעולם
אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו^ח שהרי עקם הכתוב שמונה אומיות ולא הוציא
דבר מגונה מפיו שנאמר^ט צנאמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה
טהורה רב פפא אמר תשע שנאמר^י כי יהיה כך איש אשר לא יהיה טהור
מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ו דטהור רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה
שנאמר^{יא} כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור תניא דבי רבי
שמואל מעליא יספר אדם בלשון נקיה שהרי בוב קראו מרכב ובאשה קראו
מושב ואומר^{יב} ותבחר לשון ערומים ואומר^{יג} ודעת שפתי ברור מללו מאי
ואומר וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדברנן לא תא שמע ואומר
ותבחר לשון ערומים וכי תימא הני מילי בדברנן אבל במילי דעלמא לא
^{יד}ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכב והכתיב
^{טו}ותקם רבקה ונערותיה ותרכבה על הגמלים התם משום ביערותא דגמלים
אורחא היא והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור התם
משום

הלילה וצוקר וכן פסק לא תותירו
ממנו עד צוקר (שמות יב) אף כאלן לילה אחר הימים הכתובים צה:
לשון סיפא לאכילה שריפה. שכלה זמן אכילתו ממחיל זמן שריפתו כדכתיב [שם] והנותר ממנו עד צוקר צאש תשרופו: אף כאלן זמן אכילתו כלה
ערבית כדאמר ושריפה צלילה: **תלמוד לומר**. צזו את אהרן ציוס השלישי צאש ישרף. כאלן לא נאמר עד יום אלא ציוס משוס דהאי קרא
לא איירי צומן אכילה אלא צשריפה להורות צציוס הוא נשרף ולא צלילה וקרא דלעיל צקדושים תהיו: צאפרים דרב הונא קרו. לאורחא קרא
גהיה: מאי טעמא לא הני לילי. כדתנא דצי שמואל. ומשני אלישנא מעליא קא מיהדר שמואל ודך נקיי הדעת לספר צלשון נקיה: דצי
מוגז. לאו משוס דלילי דבר מגונה הוא והא דר' יהושע צן לוי צעלמא איתמר ומהו שטעינן מינה לשון חכמים לחזר אחר לשון צח
ונקי: אשר איננה טהורה. ולא כתיב בהמה הטמאה כי אורחיה הרי שמונה אומיות עקס הטמאה חמש אומיות קא אינה טהורה
שלש אשר אומיות. ואע"ג דבאורייתא כתיב טמא כי אורחיה צחד דוכתא ללמדך לחזר על טמא נקיה: אשר לא ישה טהור. הוה
ליה למיכתב איש טמא ולי נמי משוית לטבור טמא ו' איכא עיקוס שש שגיה שמוע צז. וטמא אינו אלא שלש: ו' דטהור. דהא
לא חקר הוא: כי אחר מקרה. טמא הוא לכמוצ ולשחוק ויש כאלן עיקוס ו"ו אומיות: צז. כתיב (ויקרא טו) וכל המרכב אשר ירכב וצאשה
כתיב (שס) או על הכלי אשר היא יושבת לפי שאין הגון להזכיר רכיבה ופיסוק רגלים צאשה ואע"פ שהמרכב והמושב שוין צשניה: וצחזר
לשון ערומים. מזהו עלין כך: צבור מללו. ל' נקי ומצורר: מאי ואומר. למה לו ואומר הא נפקא ליה מקמא: ה"ק ופי טימא ה"מ דאורייתא.
תורה הקפידה צלשונה שילאחיה מפי הצבורה אכל חכמים צמתינה וצרייתא אין להקפיד על לטוס: ס"ש וצחזר לשון ערומים. שטעינן שהערומים
צוחרי לשון הס: משוס ציעוסא דגמולים. שהוא צצה ומתיירא שלא תפול אורחה דאשה לרכוב כדי שתהא צמחוקת צו צידים ורגלים:
משוס

ישרפו אותן (ב)בלילה ותהא שריפתן תיכף לאיסור אכילתן, ת"ל והנותר ביום השלישי באש ישרף ביום ישרף, ולא בלילה.
ש"מ אור אורתא הוא ש"מ. ועוד ת"ש אור יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית וכו'. ועוד תא שמע דתנא דבי שמואל
לילי ארבעה עשר בודקין את החמין לאור הנר, ש"מ אור אורתא הוא שמע מינה. ותנא דידן אמאי קרי ליליה אור, ואמרין
לישנא מעליא, כלומר לא בעי למיתנא לילה שהוא חשך, אלא קראו לחשך אור, כגון הנך דקרו לטמא טמא נהורא, וכדאמרין
אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו שהרי עקם הכתוב שמונה אומיות, שנאמר ומן הבהמה אשר איננה טהורה שהן י"ג אומיות,
ואלו כתב הטמאה ה' אומיות היה דר לו, ומפני מה הוסיף שמונה אומיות משום שלא להזכיר שש טומאה. ש"מ כי כן הדין
להרחיק מכל דבר מגונה. ומרוב פסא ורובטא ורבי אבא מפרשים ראשי ורבי אבא, ונאכלתו בוב ביה
אשר ירכב עליו הוב טמא, ובאשה כתיב, וכל אשר תשב עליו טמא, ומפני מה לא הזכיר באשה מרכב, שהמרכב הוא
בפיסוק רגלים, והוא דרך גנאי באשה הוכרת פיסוק רגלים במקום שאפשר לו הרבר להזכירו בלשון שבה, אבל ברכיבת
הגמל ויכוצא בו שהוא משום פחד שמתירא לרכוב דרך שיבה בלשון אור אפרש שלא להזכיר רכיבה, אין עליו כלום.

וביה אומרים לילי פ"א כיום פ"א הוא חשוב, הלא אם ראת דם לילי פ"א דם נדה הוא ולא דם טהור, פירוש הנה הלילה
היום שוין לטומאה, כי ראייתה לילי פ"א וראייתה יום פ"א שוין לטומאה נדה היא בין ביום בין בלילה, כך אם הפילה
לילי פ"א באלו יום הפילה, וכשם שחייבת קרבן שני במפלת יום פ"א, כך חייבת קרבן שני המפלת לילי פ"א, ומדקאמר
ביה מאי שנא אור פ"א מיום פ"א ש"מ אור אורתא הוא ש"מ. ועוד ת"ש דתניא יכול יהא זבה ושלמים נאכל לאור שלישי
ורוד הוא וכו', ונסיב ליה תלמודא ת"ל והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף, לומר, ביום אתה שורפו ואי אתה
שורפו בלילה, ש"מ אור אורתא הוא ש"מ. ואע"פ כי פטושה היא, מיהו גאו מפרשים ראשי ורבי אבא, ונאכלתו בוב ביה
שנשחטת בלילה והנותר בבקר ושרף, שנאמר ובשר זבח תורת שלמי ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד צוקר דינה להאכל
יום שנשחט בו וזבל הלילה, ובקר שהוא תפק לאכילתו, כלומר עכשיו כשנאסר באכילתו היה שרפתה, והוה וצחיס נאכלין
ליום אחד, וכך וכל השלמים נאכלין לשני ימים וליה אחד, שנאמר ביום הקרבו את זבחו ויזכר, נאכלין בן ביום

(א) כריתות ז: מדיו פ"ד
מ"י (ג) [הלכה] א וצחיס
נו: [ע"ש כמה שנים],
(ד) [שורפין] (ט) יומא פ:
גדה ט: (ו) יומא וצחיס
הג' בעילה מתפלל שעד
ומתודה (ז) [ולקמן ז: ע"ש],
(ח) [שבת קנ"ג] ציה טו.
יומא נה. מדרס מט. נב:
צ"מ מ: ק"ו. צ"ב פ:
מנחות מ: צמורות לב.
חולין סו. (ט) [פי מנו
הוא כמו שקרין לפומא
כני טהור והעיקר צה מן
ולא ינה ציעב זשוי (איוב
יח) ערוך, (י) וצחיס יא:
יומא עה. ציעומ יא: קג.
מנחות יג. סה: גישין פו:
פ: צ"מ לא. פסח"ה.
מנחה ג. (ס) [ז"ל מ"ש
ואומן], (ז) [כריתות ט:
(ח) ויקרא י"ג], (ט) ויקרא
ז, (ס) [משנה ג].

תורה אור השלם

1. ביום וצחיס אכל ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף.
2. והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
3. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
4. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
5. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
6. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
7. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
8. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
9. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
10. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
11. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
12. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
13. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
14. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
15. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
16. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
17. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
18. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
19. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו
20. ונמקרת והנותר עד יום השלישי באש ישרף: ויקרא טו

לגיון הש"ס

גמ' שהרי עקם הכתוב.
ע"י מדכס רנה ריש פ'
אמור:

רבינו חננאל

ועוד יש משנה אחרת כי
אור אורתא הוא, התפל
בכריתות פ"א המפלת
לאור שמונים ואחד ובי"ה
פוטרין מן הקרבן ובי"ה
מחייבין כו'. פירוש יולדת
נקבה שטבלה אחר י"ד
ושמשה ונתעברה והפילה
לילי שמונים ואחד, כלומר
שלמו פ' יום ימי טהרה,
ובמבוצאי פ' בלילה לילי
יום פ"א הפילה, ב"ש
פוטרין מן הקרבן על זה
הנפל שדיו אומרים הקרבן
שריפה מביאה על הלידה
פוטרי הנה הפל, שהרי ביום פ"א נתייבבה בקרבן הלידה וכל מה שהיה מקודם חיוב עליה אותו הקרבן פטליה הקרבן.
וביה אומרים לילי פ"א כיום פ"א הוא חשוב, הלא אם ראת דם לילי פ"א דם נדה הוא ולא דם טהור, פירוש הנה הלילה
היום שוין לטומאה, כי ראייתה לילי פ"א וראייתה יום פ"א שוין לטומאה נדה היא בין ביום בין בלילה, כך אם הפילה
לילי פ"א באלו יום הפילה, וכשם שחייבת קרבן שני במפלת יום פ"א, כך חייבת קרבן שני המפלת לילי פ"א, ומדקאמר
ביה מאי שנא אור פ"א מיום פ"א ש"מ אור אורתא הוא ש"מ. ועוד ת"ש דתניא יכול יהא זבה ושלמים נאכל לאור שלישי
ורוד הוא וכו', ונסיב ליה תלמודא ת"ל והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף, לומר, ביום אתה שורפו ואי אתה
שורפו בלילה, ש"מ אור אורתא הוא ש"מ. ואע"פ כי פטושה היא, מיהו גאו מפרשים ראשי ורבי אבא, ונאכלתו בוב ביה
שנשחטת בלילה והנותר בבקר ושרף, שנאמר ובשר זבח תורת שלמי ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד צוקר דינה להאכל
יום שנשחט בו וזבל הלילה, ובקר שהוא תפק לאכילתו, כלומר עכשיו כשנאסר באכילתו היה שרפתה, והוה וצחיס נאכלין
ליום אחד, וכך וכל השלמים נאכלין לשני ימים וליה אחד, שנאמר ביום הקרבו את זבחו ויזכר, נאכלין בן ביום